

Englanti ja Wales

Yleiset tuomioistuimet - Englanti ja Wales

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä jaksossa annetaan tietoja Englannin ja Walesin yleisistä tuomioistuimista.

Yleiset tuomioistuimet – johdantoa

Seuraavassa esitellään Englannin ja Walesin tuomioistuinten organisaatiota. Kaikkien tuomioistuinten hallinto ja tukitoimet on keskitetty oikeusvirastolle, jonka verkkosivustolla ([Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)) on lisätietoja.

Korkein oikeus (Supreme Court)

Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin ylähuoneen muutoksenhakuvaliokunnan toimivalta siirtyi 1. lokakuuta 2009 uudelle korkeimmalle oikeudelle **Supreme Court of the United Kingdom**. Korkein oikeus otti hoitaakseen myös ns. valtakunnanneuvoston (*Privy Council*) oikeudellisen valiokunnan tehtävät. Privy Council oli ylin muutoksenhakutuomioistuin monissa Kansainyhteisön maissa, Yhdistyneen kuningaskunnan merentakaisilla alueilla ja Ison-Britannian kruunun alaisuuteen kuuluvilla alueilla.

Korkein oikeus on Yhdistyneen kuningaskunnan **ylin muutoksenhakutuomioistuin** sekä rikos- että siviiliasioissa. Skotlannin rikosasioissa ei tosin ole muutoksenhakuoikeutta korkeimpaan oikeuteen. Valituslupa korkeimpaan oikeuteen myönnetään yleensä vain silloin, kun valitukseen sisältyvät oikeuskysymykset ovat yleisesti merkittäviä.

Court of Appeal

Court of Appeal on alempi muutoksenhakutuomioistuin, joka jakautuu rikosoikeus- ja siviilioikeusjaostoon (*Criminal Division, Civil Division*). Sen istunnot pidetään tavallisesti Lontoossa.

Rikosoikeusjaostossa oikeuden puheenjohtajana toimii **Lord Chief Justice**. Rikosoikeusjaosto käsittelee valituksia, joita alemman oikeusasteen *Crown Court* tuomioistuimessa tuomitut henkilöt esittävät tuomiostaan tai heille määrätystä rangaistuksesta. Rikosoikeusjaostolla on valtuudet kumota tuomio, pitää se voimassa tai määrätä uudelleenkäsitely, ja se voi muuttaa rangaistusta (mutta ei kuitenkaan koventaa sitä). Jos muutoksenhaun on pannut vireille ylin syyttäjä (*Attorney General*), *Court of Appeal* voi kuitenkin koventaa tuomiota, jos se pitää sitä kohtuuttoman lievänä.

*Court of Appeal*illa on laaja toimivalta käsitellä valituksia, jotka koskevat mm. oikeudenkäynnin raportoinnin tai yleisön läsnäolon rajoituksia tai syyttäjälle kielteisiä päätöksiä. Tuomioistuin käsittelee myös rikoshyötyä koskevan lain (*Proceeds of Crime Act 2002*) perusteella tehtyjä valituksia ja sota-oikeusasioissa tehtyjä valituksia.

Rikosoikeusjaoston käsittelyssä istuu yleensä kolme tuomaria, mutta he antavat yhteisen tuomion enemmistön kannan perusteella.

*Court of Appeal*in **siviilioikeusjaoston** puheenjohtajana toimii **Master of the Rolls**. Tuomioistuin käsittelee lähinnä seuraavien tuomioistuinten tuomioista tehtyjä valituksia: *High Court* -tuomioistuimen kaikki kolme osastoa (*Chancery, Queen's Bench* ja *Family Division*), eri puolilla Englantia ja Walesia sijaitsevat alemman oikeusasteen *County Court* siviilituomioistuimet ja eräät *tribunal*-tuomioistuimet. Siviilioikeusjaoston kokoonpanoon kuuluu tavallisesti kolme *Lord Chief Justice* tuomaria. Tuomareilla on valtuudet antaa mikä tahansa sellainen määräys, joka alemman tuomioistuimen olisi heidän mielestään pitänyt antaa. Joissakin tapauksissa he voivat määrätä asian uudelleenkäsitelystä.

*Court of Appeal*issa kuullaan harvoin todistajia. Ratkaisut perustuvat yleensä asiakirjoihin, edellisten istuntojen pöytäkirjoihin ja osapuolia edustavien asianajajien esittämiin perusteluihin.

High Court

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin *High Court* sijaitsee Lontoossa, mutta oikeudenkäyntejä voidaan järjestää myös muualla Englannissa ja Walesissa. High Court voi periaatteessa käsitellä lähes mitä tahansa siviilikannetta, mutta käytännössä se keskittyy pääasiassa laajoihin tai monitahoisiin oikeustapauksiin. Tuomioistuin jakautuu kolmeen osastoon:

- **Queen's Bench Division** on näistä kolmesta suurin. Se käsittelee hyvin monenlaisia siviiliasioita, kuten vahingonkorvauskanteita, jotka liittyvät sopimusrikkomuksiin, oikeudenloukkauksiin, kunnianloukkauksiin, kauppariitoihin tai merioikeudellisiin asioihin (mm. alusten yhteentörmäyksiin, lastin vahingoittumiseen ja pelastustoimiin liittyvät siviilikanteet).
- **Chancery Division** on erikoistunut varallisuus oikeudellisiin asioihin, kuten kuolinpesien hoitoon, testamenttien tulkintaan, patentteihin ja tekijänoikeuksiin, maksukyvyttömyystapauksiin ja yhtiö- ja osakkuusriitoihin.
- **Family Division** eli perheoikeuden osasto käsittelee monia vaativia avioeroasioita ja niihin liittyviä taloudellisia ja perheoikeudellisia asioita. Se käsittelee eräitä lapsen asemaan liittyviä asioita (erityisesti holhous, huostaanottoa, adoptiota ja lapsikaappauksia), *Court of Protection* tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvia, vajaavaltaisiin liittyviä asioita sekä alaikäisten lääketieteelliseen hoitoon liittyviä asioita.

Administrative Court

Administrative Court tuomioistuin (ylempi hallinto-oikeus) **valvoo** Englannin ja Walesin muita **hallintotuomioistuimia** sekä alempia ja tribunal-tuomioistuimia.

Valvontatoimivalta kattaa julkisoikeudellisia tehtäviä hoitavat henkilöt ja elimet, ja sitä käytetään etupäässä erityisen **tuomioistuinvalvontamenettelyn** (*judicial review*) kautta. Tuomioistuinvalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että näiden elinten tai henkilöiden päätökset on tehty oikein ja lainmukaisesti ja että niissä ei ylitetä parlamentin antamaa toimivaltaa.

Muita hallinto-oikeuden käsittelemiä asioita ovat erilaiset **valitukset ja hakemukset**, joista säädetään laissa. Näihin kuuluvat

- eräisiin säädöksiin perustuva oikeus valittaa ministerien, paikallishallinnon ja tribunal-tuomioistuinten päätöksistä
- kansallisuus-, maahanmuutto- ja turvapaikkalain (*Nationality, Immigration and Asylum Act 2002*) mukaiset hakemukset
- tiettyjä Magistrates' Courtien ja Crown Courtien tuomioita koskevat muutoksenhakukanteet
- pidätyksen lainmukaisuuden tutkimista koskevat hakemukset (*habeas corpus* hakemukset)
- tuomioistuinten halventamisesta syytteeseen asettamista koskevat hakemukset
- kiusantekomielessä nostettuihin kanteisiin liittyvät hakemukset
- kuolinsyyn selvittämistä koskevan lain (*Coroners Act 1988*) mukaiset hakemukset
- terrorismin torjuntaa, rikoksen tuottamaa hyötyä ja huumausainekauppaa koskevien lakien sekä rikoslain mukaiset eri hakemukset.

Hallinto-oikeus avasi vuonna 2009 aluetoimistot Birminghamiin, Cardiffiin, Leedsiin ja Manchesteriin, minkä ansiosta kantajat tai hakijat voivat tehdä tiettyntyyppisiä hakemuksia lähellä aluetta, johon heillä on tiivis yhteys. Marraskuussa 2012 avattiin vielä yksi aluetoimisto Bristoliiin.

Divisional courts

Jotkin **alempien oikeusasteiden tuomioihin haetut muutokset** käsitellään High Courtin alajaostoina toimivissa tuomioistuimissa (*Divisional Courts*), joissa on vähintään kahden tuomarin kokoonpano.

County Courtien tuomioita koskevat valitukset, jotka liittyvät Chancery- ja Queen's Bench osastojen toimivaltaan, käsitellään vastaavissa Divisional Court tuomioistuimissa.

Queen's Bench osaston Divisional Court -tuomioistuimet käsittelevät muun muassa Magistrates' Courtien ja Crown Courtien tuomioihin tehtyjä oikeuskysymyksiin rajoittuvia valituksia (paitsi silloin, kun Crown Court käsittelee syytteeseen asettamista).

Perheoikeuden osaston Divisional Court käsittelee Magistrates' Courtien perheoikeudellisissa asioissa antamiin tuomioihin kohdistuvia valituksia.

County courts

Englannissa ja Walesissa suurin osa **riita-asioista** käsitellään *County Court* tuomioistuimissa. Karkeasti jaoteltuna yksinkertaiset riita-asiat ratkaistaan County Courteissa, kun taas monitahoisemmat tapaukset käsittelee High Court. Suurin osa County Courteissa käsitellyistä asioista liittyy velkojen perintään. Lisäksi niissä käsitellään omaisuuden hallinnan menettämiseen (esimerkiksi kiinnitetyn velan jäätyä maksamatta), henkilövahinkoihin ja tuottamukseen liittyviä kanteita sekä konkurssiasioita.

Alle 5 000 punnan velkoja tai vahinkoja koskevat kanteet ratkaistaan tavallisesti erityisessä **vähäisiin vaatimuksiin sovellettavassa menettelyssä**. Se on tarkoitettu edulliseksi ja epäviralliseksi keinoksi ratkaista riitoja siten, että asianajajaa ei tarvita. Tällaisissa tapauksissa tuomari voi ottaa tutkinnallisen roolin ja auttaa sekä kantajaa että vastaajaa perustelemaan asiaansa. County Courtit tarjoavat myös vähäisten vaatimusten sovittelupalvelua. Muiden riitautettujen vaatimusten sovittelussa voidaan käyttää tuomioistuimen ulkopuolista sovittelua.

County Courteissa käsitellään myös **perheoikeudellisia asioita**, muun muassa avioeroja ja lapsiin liittyviä asioita, kuten huoltajuutta, huostaanottoa ja adoptioita. Joitakin monimutkaisia perheoikeudellisia asioita voidaan käsitellä High Courtissa. Sen perheoikeuden osaston kirjaamo hoitaa lisäksi perheoikeudelliset asiat Lontoon keskustassa paikallisten County Courtien sijasta. Perheasiain sovittelua tarjoaa lapsi- ja perheoikeuden neuvonta- ja tukipalvelu (*Children and Family Court Advisory and Support Service* eli CAFCASS).

Crown Court

Crown Court on kansallinen alemman oikeusasteen rikostuomioistuin, joka kokoontuu Englannin ja Walesin eri keskuksissa. Se käsittelee kaikki Magistrates' Courtien eteenpäin siirtämät **vakavat rikosasiat**. Oikeudenkäynnissä asiat käsitellään kokoonpanossa, johon kuuluu tuomari ja 12-jäseninen kansalaisista muodostuva valamiehistö.

Joskus valamiehiä tarvitaan myös riita-asioissa (kuten kunnianloukkausjutuissa), mutta sitä ei tapahdu kovin usein. Silloin asian käsittelee High Court tai County Court. Crown Court toimii myös muutoksenhakutuomioistumena asioissa, joita maallikkotuomarit (*magistrates*) ovat käsitelleet Magistrates' Courtissa.

Magistrates' Courts

Alemman oikeusasteen Magistrates' Court tuomioistuimissa käsitellään **etupäässä rikosasioita**. Suurin osa rikoksista käsitelläänkin niissä. Vakavat rikosasiat siirretään kuitenkin Crown Courtiin oikeudenkäyntiä varten. Magistrates' Courtit käsittelevät myös **tietyjä riita-asioita**. Näitä ovat muun muassa eräät perheoikeudelliset asiat, tiettyntyyppisten velkojen (kuten kunnallisverojen) perintä ja lupa-asiat (esimerkiksi anniskelu-oikeudet), lupaehtojen tai tuomioistuimen määräysten rikkomukset sekä vedonlyöntiin ja pelaamiseen liittyvät asiat.

Valtaosan Magistrates' Courteihin tulevista asioista käsittelevät **maallikkotuomarit** (*lay magistrates*, joita nimitetään myös rauhantuomareiksi, *justices of the peace*). Heillä ei ole oikeudellista koulutusta. Maallikkotuomarit toimivat yleensä kolmen tuomarin kokoonpanossa, ja oikeuskysymyksissä heitä neuvoo lakimiestutkinnon suorittanut tuomioistuimen virkamies. Magistrates' Courteihin tulevia monitahoisempia asioita käsittelevät ammattituomarikunnan jäsenet, nimittäin päätoimiset piirituomarit (*district judges*) ja heidän sivutoimiset sijaisensa (*deputy district judges*).

Magistrates' Court voi määrätä sakkorangaistuksia ja (lyhyitä) vankeustuomioita rikoksista tuomituille. Osa asioista siirretään kuitenkin Crown Courtiin seuraamusten määräämistä varten.

Jotkin Magistrates' Courtit nimitetään **nuorisotuomioistuimiksi** (*youth courts*) tai perheasiain tuomioistuimiksi (*family proceedings courts*). Näissä tuomioistuimissa istuu erityiskoulutuksen saaneita maallikkotuomareita, ja niissä käsitellään ainoastaan syytteitä ja hakemuksia, jotka koskevat alaikäisiä (nuorisotuomioistuimet) tai perheoikeudellisia asioita (perheasiain tuomioistuimet).

Linkkejä

[Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 12/06/2017